

NOTAT

MINISTERIET FOR BY, BOLIG
OG LANDDISTRIKTER

18. juli 2012

Sag:

/mli-mbbl

Fordelingen af kommunale gevinster i business casen for initiativet "Genbrug af adressedata"

Baggrund

Initiativet "Genbrug af adressedata" indgår i grunddataprogrammets del-aftale 2.

Initiativets udgangspunkt er, at adressedata anvendes inden alle forvaltningsområder og -niveauer (stat, region og kommune) og indgår i så godt som alle administrative it-systemer og -registre. Initiativet konstaterer, at selv om kommunernes adressemyndighed i dag vedligeholder "state of the art" adressedata i BBR, udnyttes disse data slet ikke i overensstemmelse med deres potentiale.

Business casen bag initiativet er udarbejdet efter retningslinjerne i Finansministeriets business case model.

Business casens samlede gevinster er gennemgået og beskrevet i MBBL's notat "*Gevinsterne i initiativet 'Genbrug af adressedata'*". Nærværende notat fokuserer på kommunernes andel af de samlede gevinster.

Problem

Problemet bag initiativet "genbrug af adressedata" består dels i, at der stadig findes en lang række offentlige forvaltningsområder og -løsninger, som ikke bruger BBR som autoritativ kilde til adresserne, dels i, at der er dokumenterede mangler i kvaliteten af de nuværende adressedata.

Dette fører bl.a. til, at så godt som alle myndigheder oplever problemer med:

- unødvendig indtastning af en adresseoplysning i fagsystemet
- håndtering af fejl når en adresseoplysning er indtastet upræcist
- kompliceret opdatering og rettelser i adressedata
- behov for særskilt indkøb af supplerende data, geo-koordinater mm
- tidsspilde i myndighedsopgaven, p.gr.a. mangler i adressedata
- hyppig manuel datahåndtering som følge af manglende standarder
- at adressefejl rettes ikke ved kilden, i stedet rettes fejl kun lokalt

Det generelle billede er, at hvert opgavesystem håndterer "sine egne" adressedata i en isoleret "silo", hvilket bidrager til ineffektive sagsgange, ressourcspild og it-omkostninger som er højere end nødvendigt. Dette billede gælder i kommunerne såvel som i regionerne og i staten.

Løsning

Initiativets løsning består dels i, at kvaliteten af de offentlige adressedata forbedres mærkbart, dels i at der etableres en sammenhængende infrastruktur, som sikrer at adressedata stilles rådighed for alle, på en tidsvarende og kosteffektiv måde.

Løsningen er baseret på en aftale mellem de centrale parter på området¹, og indebærer bl.a. at CPR, CVR og Skat's erhvervssystemer overgår til at benytte de autoritative adresser fra BBR. Herved sikres det, at alle offentlige grundregistreringer anvender det samme adressegrundlag.

Det betyder bl.a., at en offentlig forvaltning, uanset den anvender persondata, virksomhedsdata eller ejendomsdata, vil være sikker på, at de tilknyttede adresseoplysninger stemmer overens.

Business casens gevinster

Generelt

Projektanalysen, som blev gennemført i efteråret 2011 med bistand fra 25 myndigheder, bekræftede at alle myndigheder, alle forvaltningsområder og langt hovedparten af de offentlige it-systemer anvender adresser og adressedata, og således potentielt vil have gavn af løsningen.

Business casen sammenligner situationen uden initiativet (0-scenariet), med en situation hvor initiativet er gennemført (1-scenariet) og udpeger derefter fire hovedområder, hvor initiativet giver en offentlig myndighed mulighed for at opnå gevinster:

1. Bedre digitale indberetningsløsninger
2. Nye it-systemer kan udvikles billigere og gøres mere kosteffektive
3. Billigere drift af nuværende it og datahåndtering
4. Andre forretningsmæssige gevinster

For hver kategori beskriver business casen karakteren af gevinsterne, forudsætningen for at de kan hentes samt den usikkerhed, som estimeret er forbundet med.

Forskellige forudsætninger for realisering af gevinster

Initiativet forbedrer data og etablerer en infrastruktur som tilsammen skaber et grundlag for at gevinsterne kan hentes.

I mange tilfælde kan realiseringen af gevinster først ske i forbindelse med at den enkelte myndighed beslutter at omlægge en bestemt arbejdsgang eller etablere eller modernisere et it-system på en måde, der udnytter de nye muligheder.

¹ Bag aftalen står Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter (MBBL), KL, Indenrigs-Økonomiministeriet (CPR-kontoret), Erhvervsstyrelsen, Erhvervs- og Vækstministeriet, Skat, Miljøministeriet (Kort & Matrikelstyrelsen) og Finansministeriet.

Business casen forudsætter, at en sådan modernisering af offentlige arbejdsgange og it-løsninger i de kommende år vil finde sted under alle omstændigheder, dvs. uanset om initiativet er realiseret eller ej.

Business casen identificerer dog også gevinster, som vil realiseres "af sig selv" dvs. uden at myndigheden eller virksomheden skal foretage særskilte investeringer i nye it-systemer eller i omlægning af arbejdsgange.

Dette gælder f.eks. for forvaltningsområder som i dag er baseret på de autoritative adressedata fra BBR eller på grunddata fra CPR og/eller CVR.

Her vil forbedringen af BBR-adressernes kvalitet og aktualitet og sikringen af, at CPR og CVR anvender BBR's adressegrundlag, umiddelbart reducere antallet af fejl og uoverensstemmelser, dvs. uden krav om at forvaltningen moderniserer sin it-løsning eller omlægger arbejdsgange.

Gennemgang af kommunernes gevinster

1. Bedre digitale indberetningsløsninger

Beskrivelse: Når kommunen etablerer en ny eller moderniserer en eksisterende indberetningsløsning e.l., giver initiativets "adressevælger" mulighed for, at borgeren eller virksomheden kan angive en korrekt og valid adresse med få klik, i stedet for at indtaste adressen fra grunden.

Herved reduceres antallet af fejl og dermed tidsforbruget til håndtering af disse ligesom man kan undgå den nuværende praksis, hvor myndigheden manuelt skal overføre adressen til det relevante myndighedssystem.

Initiativets forbedring af adressegrundlaget, med aktuelle og fuldstændige adresser i forhold til CVR/CPR, vil tillige give gevinster i nogle af de nuværende indberetningsløsninger fordi der vil være færre situationer, hvor en uoverensstemmelse eller ikke-valid adresse må behandles manuelt.

Eksempelvis henviser den nuværende digitale flytteløsning borgeren til at henvende sig personligt, når adressen ikke findes i BBR. Initiativet fremrykker dannelsen af adresserne bl.a. for nye boliger og vil dermed reducere antallet af situationer, hvor borgeren henvises til en dyrere "kanal".

Business casens middelestimat: Det antages at ca. 550.000 årlige selvbetjening eller andre henvendelser til kommunerne kan optimeres og at ca. 55.000 fejl eller kanalskift kan undgås som følge af initiativet. Kommunernes samlede gevinst estimeres til **26,5 mio.kr.** pr. år efter indfasning.

Type og områder: Effektiviseringsgevinster i forbindelse med fremtidige selvbetjeningsløsninger i "bølge 3" (2014), "bølge 4" (2015) og senere, herunder løsninger inden for beskæftigelses- og arbejdsmarkedsområdet, familie- og socialområdet samt plan-, bygge- og boligområdet.

Hertil kommer at allerede aftalte eller gennemførte løsninger tillige vil kunne opnå effektiviseringsgevinster uden yderligere investering, f.eks. den digitale flytteløsning.

Andet: Initiativet kan bidrage til realiseringen af fire af digitaliseringsstrategiens syv krav til ”velfungerende, effektive og brugervenlige selvbetjeningsløsninger”.

2. Nye it-systemer kan udvikles billigere og gøres mere kosteffektive

Beskrivelse: Når kommunen/kommunerne fremover skal etablere et nyt it-system, der skal indeholde adressedata, kan it-systemet anvende initiativets netjtjenester i stedet for at bygge sin egen adressefunktionalitet.

Hvis initiativet ikke gennemføres, vil hver enkelt myndighed eller it-system skulle bygge den nødvendige adressefunktionalitet selv.

Gevinsten svarer til de anerkendte og veldokumenterede fordele ved at basere it-løsninger på en ”serviceorienteret arkitektur” (SOA), dvs. med genbrugelige it-komponenter.

Business casens middelestimat: Det antages at hver myndighed/kommune vil kunne reducere sine it etablerings- og driftsomkostninger svarende til løbende **50 t.kr.** pr. år, fordi initiativet stiller adressedata til rådighed ved hjælp af effektive og pålidelige netjtjenester. Kommunernes samlede gevinst estimeres således til i alt **4,9 mio.kr.** pr. år efter indfasning.

Områder: Gevinsten vil vise sig i kommunernes etablerings- og driftsbudgetter for fremtidig/moderniserede it-løsninger, fagsystemer mv.

3. Billigere drift af nuværende it og datahåndtering

Beskrivelse: I forbindelse med driften af eksisterende it-systemer vil initiativet reducere kommunens omkostninger og tidsforbrug til datahåndtering, opdatering, fejlrettelser, datakonvertering, indkøb af supplerende adressedata eller andre ydelser fra leverandører mv.

Gevinsten er velbelyst på det kommunale område, både i forbindelse med projektanalysen, i tidligere rapporter og undersøgelser samt fra konkrete henvendelser fra enkeltkommuner. Gevinsten opstår fordi forvaltningen i dag, for at kunne løse en bestemt opgave, er nødt til at udføre forskellige ”adresetekniske” aktiviteter eller tilkøb af data, som egentlig er opgaven uvedkommende.

Business casen beskriver 5 områder, hvor initiativet kan reducere disse omkostninger.

Business casens middelestimat: Det antages at hver kommune vil kunne reducere omkostninger svarende til **140 t.kr.** pr. år. Kommunernes samlede gevinst estimeres således til i alt **14,0 mio.kr.** pr. år efter indfasning.

Områder: Det skønnes at gevinsten typisk vil vise sig i kommunens teknik- og miljøforvaltning, som i dag ofte varetager de omtalte opgaver hhv. har de omtalte udgifter.

4. Andre forretningsmæssige gevinster

Beskrivelse: Initiativet vil give alle offentlige myndigheder mulighed for at undgå unødvendige omkostninger som følge af ikke-optimerede forretningsprocesser eller logistik (f.eks. kørselsplanlægning), manglende kontrol af udbetalinger hhv. opkrævninger (f.eks. socialt snyd) samt unødvendige tab af liv, helbred eller værdier (inden for beredskabet).

Ikke mindst initiativets sikring af fuld overensstemmelse mellem adresserne i CPR, CVR og BBR og geografien, vil give nye muligheder for at foretage en sikker sammenstilling og brug af data fra forskellige kilder.

For kommunerne skønnes det, at initiativet især vil kunne bidrage til forretningsmæssige gevinster i forbindelse med

- Optimeret kørselsplanlægning og logistik
- Bedre forebyggelse af fejl i udbetalinger og socialt snyd
- Mere sikker sags- og partshåndtering (360 graders syn)

Det skal bemærkes, at nogle af de forretningsmæssige gevinster vil vise sig, uden at kommunen skal foretage særskilte investeringer eller omlægge arbejdsprocesser.

Eksempelvis vil initiativet i sig selv betyde, at de gængse GPS-navigationsystemer og ruteplanlægningsværktøjer som kommunerne anvender, bliver mere effektive, fordi adresserne gøres mere præcise, mere aktuelle og knyttes direkte til vejnettet.

Tilsvarende vil sikringen af, at alle personer, virksomheder og boliger har en ensartet og valid adresse, i sig selv reducere tidsforbruget til håndtering af fejl og uoverensstemmelser i sagsbehandlingen.

Business casens middelestimat: Det antages at hele den kommunale sektor under ét vil kunne opnå forretningsmæssige gevinster svarende til **36 mio.kr.** pr. år efter fuld indfasning, dvs. fra 2017.

Områder: Det skønnes, som angivet ovenfor, at gevinsterne med størst sandsynlighed vil kunne hentes i forbindelse med kommunens kørselsudgifter, udgifter til sociale ydelser, familiedydelser mv. samt generelt som effektiviseringer i sags-/partsbehandling.

Andet: Som det fremgår, er der relativt store usikkerheder knyttet til estimeringen af denne gruppe af gevinster, først og fremmest med hensyn til hvilke kommuner og forvaltninger, der kan hjemtage dem, og på hvilket tidspunkt det vil ske.